

สินเชื่อและหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/NPL ภาคสหกรณ์ไทย ในไตรมาส 2 ปี 2566

สุกัญญา มุลกลาง กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

สินเชื่อ หมายถึง ธุรกิจที่สหกรณ์เป็นผู้ให้เงินกู้ หรือสินเชื่อแก่สมาชิกตามระเบียบและหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปประกอบอาชีพ หรือใช้จ่ายที่จำเป็น ได้แก่ เงินกู้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีเงื่อนไขแตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

หนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด หมายถึง จำนวนต้นเงินให้กู้ของเงินกู้แต่ละประเภทคงเหลือ ที่ถึงกำหนดชำระแล้วแต่ยังไม่ได้ชำระคืนถึงวันสิ้นปีทางบัญชี หรือจำนวนต้นเงินกู้ที่ลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนด

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือเรียกว่า หนี้เสีย (NPL : Non Profit Loan) หมายถึง เงินกู้ที่ผู้กู้ผิดนัดและไม่ได้ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยรายเดือนตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับความไม่เท่าเทียมกันหรือความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้ต้องมีการก่อหนี้เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จึงเป็นที่มาของวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมหนี้ โดยครัวเรือนที่ยากจนมีแนวโน้มจะกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการเกษตร ขณะที่ครัวเรือนที่ร่ำรวยจะกู้ยืมเพื่อการศึกษา การบริโภค และการประกอบธุรกิจ ส่งผลให้หนี้ครัวเรือนมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ วิกฤตปัญหาหนี้ครัวเรือน รื้อรังกายาวนานและพุ่งสูงขึ้นในช่วงโควิด-19 ระบาด เศรษฐกิจหดตัวลง ส่งผลกระทบต่อการจ้างงานและรายได้ที่ตกต่ำลง

สำหรับผลการดำเนินงานของภาคสหกรณ์ไทย ในไตรมาส 2 ปี 2566 ปรับตัวดีขึ้นจากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน เป็นผลจากภาคสหกรณ์ไทยมีกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.90 โดยรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.31 และค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.79 จากจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 9,157 แห่ง แยกเป็นสหกรณ์ 5,783 แห่ง (63.15%) และกลุ่มเกษตรกร 3,374 แห่ง (36.85%) สมาชิกรวมทั้งสิ้น 11.94 ล้านคน ทุนที่ใช้ดำเนินงานทั้งสิ้น 3.70 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อนร้อยละ 4.57 มีมูลค่าธุรกิจจากการดำเนินงานทั้งสิ้น 2.08 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อนร้อยละ 5.09 โดยธุรกิจสินเชื่อมีมูลค่ามากที่สุดร้อยละ 57.18 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น

ภาพรวมโครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภท (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์)และกลุ่มเกษตรกร

ณ 30 มิถุนายน 2566

ประเภทสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	จำนวน สหกรณ์/ กลุ่มฯ (แห่ง)	จำนวน สมาชิก (คน)	ฐานะการเงิน(ล้านบาท)			ผลการดำเนินงาน(ล้านบาท)		
			สินทรัพย์ทั้งสิ้น (ทุน ดำเนินงาน)	หนี้สินทั้งสิ้น	ทุนของ สหกรณ์	รายได้ทั้งสิ้น	ค่าใช้จ่าย ทั้งสิ้น	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
ภาคการเกษตร	2,996	6,350,686	304,482.00	211,958.00	92,524.00	170,335.41	166,603.27	3,732.14
นอกภาคการเกษตร	2,787	5,250,753	3,386,235.03	1,787,230.37	1,599,004.66	179,653.49	78,599.94	101,053.55
รวมสหกรณ์	5,783	11,601,439	3,690,717.03	1,999,188.37	1,691,528.66	349,988.90	245,203.21	104,785.69
- กลุ่มเกษตรกร	3374	335,178	4,891.40	2,401.60	2,489.80	6,184.48	6,026.19	158.29
รวมทั้งสิ้น มิ.ย. 66	9,157	11,936,617	3,695,608.43	2,001,589.97	1,694,018.46	356,173.38	251,229.41	104,943.98
รวมทั้งสิ้น มิ.ย. 65	9,328	12,061,906	3,534,165.06	1,894,782.64	1,639,382.42	331,924.77	230,921.91	101,002.86
เพิ่มขึ้น (ลดลง)%	(1.83%)	(1.04%)	4.57%	5.64%	3.33%	7.31%	8.79%	3.90%

ภาพรวมสินเชื่อและหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/NPL
ของสหกรณ์ (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) และกลุ่มเกษตรกร
ณ 30 มิถุนายน 2566

ประเภทสหกรณ์/กลุ่มฯ	สินเชื่อ(ล้านบาท)								
	เพิ่มระหว่างปี	ร้อยละ	คงเหลือสิ้นปี	ร้อยละ	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	* ร้อยละ	หนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด /NPL	* ร้อยละ	**อัตราหนี้ค้างชำระ
ภาคการเกษตร	98,145.71	8.27	202,174.42	7.85	16,757.38	0.65	49,498.28	1.92	37.93
- สหกรณ์การเกษตร	94,424.02	7.96	192,757.44	7.48	15,307.25	0.59	45,821.72	1.78	37.04
- สหกรณ์ประมง	213.85	0.02	610.18	0.03	293.53	0.01	246.08	0.01	63.53
- สหกรณ์นิคม	3,507.84	0.29	8,806.80	0.34	1,156.60	0.05	3,430.48	0.13	53.77
นอกภาคการเกษตร	1,086,223.35	91.54	2,371,738.07	92.06	34,544.56	1.34	28,904.81	1.12	2.81
- สหกรณ์ร้านค้า			1.73		0.05				
- สหกรณ์บริการ	8,730.75	0.74	18,950.88	0.73	1,207.70	0.05	1,065.30	0.04	14.30
- สหกรณ์ออมทรัพย์	1,057,217.76	89.09	2,294,951.74	89.08	16,272.49	0.63	22,233.45	0.86	2.23
- สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	20,274.84	1.71	57,833.72	2.25	17,064.32	0.66	5,606.06	0.22	24.07
รวมสหกรณ์	1,184,369.06	99.81	2,573,912.48	99.91	51,301.94	1.99	78,403.09	3.04	6.77
กลุ่มเกษตรกร	2,275.90	0.19	2,420.12	0.09	393.90	0.02	597.64	0.02	22.76
รวมทั้งสิ้น ณ 30 มิ.ย. 66	1,186,644.96	100	2,576,332.60	100	51,695.83	2.01	79,000.73	3.06	6.82
รวมทั้งสิ้น ณ 30 มิ.ย. 65	1,974,620.63	100	2,510,801.95	100	51,505.79	2.05	83,361.67	3.32	7.40
เพิ่มขึ้น /(ลดลง) %	(39.91%)		2.61		0.37		(5.23%)		

* หมายถึง ร้อยละของสินเชื่อคงเหลือสิ้นปี ** อัตราหนี้ค้างชำระ = $\frac{\text{หนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด}}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}} \times 100$

ด้านสินเชื่อของภาคสหกรณ์ไทย ในไตรมาส 2 ปี 2566 ลดลงร้อยละ 39.91 จากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน เพื่อเสริมสภาพคล่องสำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวันแก่สมาชิก สินเชื่อส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตรมูลค่า 1,086,223.35 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 91.54 ของสินเชื่อระหว่างปีทั้งสิ้น โดยสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการบริหารจัดการคุณภาพหนี้และให้ความช่วยเหลือลูกหนี้สมาชิกอย่างต่อเนื่องด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ ส่งผลให้ยอดคงค้างของสินเชื่อที่ชำระไม่ได้ตามกำหนดและสินเชื่อด้วยคุณภาพ (non-performing loan: NPL) มีมูลค่า 79,000.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.06 ของสินเชื่อคงเหลือ ลดลงจากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน พิจารณาเปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้ค้างชำระร้อยละ 6.82 ในไตรมาส 2 ปี 2566 ลดลงจากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อนที่ร้อยละ 7.40 โดยสหกรณ์ภาคการเกษตรมีอัตราหนี้ค้างชำระมากที่สุดร้อยละ 37.93 ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์ประมงร้อยละ 63.53 รองลงมาคือ สหกรณ์นิคมร้อยละ 53.77 และสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 37.04 เนื่องจากการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรจะเป็นระยะสั้น (ภายใน 1 ปี) และมีการเรียกเก็บเมื่อถึงกำหนดตามเงื่อนไขซึ่งสภาพคล่องทางการเงินของเกษตรกรส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งในแต่ละปีจะประสบปัญหา

ด้านภัยธรรมชาติ ราคาผันผวนของผลผลิต ต้นทุนผลิตที่สูงขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ไม่เพียงพอต่อภาระหนี้ที่มีอยู่ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมดจึงทำให้มีหนี้ค้างในอัตราที่สูง ในขณะที่สหกรณ์นอกภาคการเกษตรแม้ว่าการอนุมัติสินเชื่อและลูกหนี้สินเชื่อคงเหลือจะมีมูลค่ามากที่สุด แต่มีอัตราหนี้ค้างต่ำเพียงร้อยละ 2.81 โดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราหนี้ค้างเพียงร้อยละ 2.23 เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีการเรียกเก็บหนี้รายเดือน ทำให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด ทั้งนี้ ยังต้องติดตามสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งที่อาจสะสมความเสี่ยงจากการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจได้รับผลกระทบรุนแรงหากตลาดการเงินมีความผันผวนสูง เพื่อช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์ให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และต้องติดตามความเสี่ยงจากภาคการส่งออกที่ชะลอลงตามเศรษฐกิจโลก ภาคการท่องเที่ยวที่ต้องมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง และต้องติดตามนโยบายของภาครัฐ พร้อมทั้งวางแผนรองรับและแก้ไขวิกฤติปัญหาทางการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อช่วยเหลือให้สมาชิกที่อาจจะประสบปัญหาได้รับผลกระทบลดลง